

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Marci et Iohannis evangelii editam -
Cod. Aug. pap. 6**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. XVII

[urn:nbn:de:bsz:31-84699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84699)

me ut innotescat toti orbi pme Deinde
 magis pudentis quod clarificat ptem filius
 subditur Sicut dedit ei ptem omne car
 ma ut omne quod dedit ei daretur vitam
 eternam a dno carnem dixit omne hanc
 ipse tota pte hanc aut q ptem xpo apud da
 ta e omne carnis ptem hanc intelligendū
Hylarius *in deo* dicitur Caro em factus
 ipse vite eternitatem erat caduas et corpore
 et moribus reddimus **Hylar** *ap de trinitate*
 Vel accipias ptem sola e significatio nati
 in qua accipit id q est Non e in firmi
 ti dicit deputanda cu e co ostendit pte q
 q dedit et in eo filius deus maneat quod
 vite etne dante sumpsit ptem **Cyprianus**
 dicit aut dedit ei ptem omne carnis
 ut daret q non ad iudeos solos sua ptem
 sed ad tota orbem terrarum extendet Sed q
 e q dicit ad omne carnis Non em ptem omne
 crediderunt Et quide ptem exco e omne cre
 diderunt Si ud non attendunt hys q
 dicebant non eue qui dicebat se crimi
 nario sed corp qui non susceperunt **Augusti
 nus** dicit ergo Sicut dedit ei ptem
 omne carnis ita te glificat filius a notu
 te faciat omni carni quam dedit ei Sic
 em dedit at omne quod dedit ei det ad
 vitam eternam **Hylarius** *in deo* Sed
 in quo tandem eternitatis vita e dicit sed
 subdit hec est aut vita etna ut cognoscant
 te solu vni deū. vita e vni deū posse.
 Sed plū hē non facit vitam Alud ergo
 gnerit Et que misit ihm xpm **Hylar**
in de trinitate Dū aut dicitur intelligit
 plū ptem vni deū. plū usq plū sapien
 tem agone hanc ptem hanc filius sepāt
 Sola em ut aut pta non pntant balceris
 Alud si in pte solo et non in filio e ptem
 maluit nec e ut filius deus falsus et
 in sapiens e credatur **Hylarius** *in deo*
 Nulli aut dubit e vitam q nā et eo
 dante e vni omi trinitate e ad in far con
 munit et in panem coctū et in cibū reddit
 ex se et nām pane communis Quero ergo
 in quo filio vitas dei desit cui non desit
 dei nec nā nec vitas nature em sic vitu
 te. vltis est ut essent que non erant et si

erant que placent **Hylarius** *in de trinitate*
 An forte q ait. te solū. etone atq romate
 suam ad eo sepāt. sepāt sane Si non ad id q
 ait te solū vni deū qmuis subiecit Et que in
 ipse ihm xpm. Per id em etne fides xpm deū
 vni confessa est q plū vni deū confessa sit
 ptem Non em vngentis deo nē demutacione
 naturalis naturas inuit **Augustinus** *in deo* Vi
 dendum ergo e an intelligere cogam et dū
 e pte. ut cognoscant te solu vni deū tamq
 hoc in firmate voluit quia et plus vni deus
 est ne non nisi ipa tra simul ptem et filiu
 et ptem ptem intelligens e deū Nac ergo
 eo dū testimō et ptem solu vni deū dicitur
 et filiu solu vni deū. et ptem ptem solu vni
 deū. et simul ptem et filiu et ptem ptem a
 simul ipa trinitatem non tres veros deos sed
 vni vni deū **Augustinus** *sup Jo.* vel ordo
 vbi est. ut te et que misit ihm xpm
 cognoscant solu vni deū. Consequenter et
 ptem ptem intelligit. quia ptem e ptem et
 filiu tamq carnis qstibus ambat Sic igit
 filius clarificat te ut omibus quos dedit
 ei te cognitu faciat Porro si cognoscat deū
 vita eterna tanto magis in vita etna ptem
 magis in hac cognoscat ptem Non aut mari
 em in vita etna Time ergo dei cognoscat per
 fecta erit qm nulla mors est. Simia tunc
 dei clarificatio quia simia gloria A vrbibus
 aut gloria diffinita est freques de aliq fama
 et laude At si homo laudat ad fame credit
 quis deū laudabit qm ipse videbitur ptem quod
 scriptū e Et qui habitant in domo tua i se
 se lauda. te Vbi est dei sine fine laudatio
 ubi erit dei plena cognoscat et te clarificatio
Augustinus *in deo* Et aut dicit famulo suo
 meos ego sum qui sum hē exemplabim
 et vniemq metim **Augustinus** *in deo*
 Cum em fides ma videndo fiat vitas tue
 nōditatem māz qmutatā emebit etntas
Augustinus *sup Jo* Sed ptem hic clarificat deus
 dū amicitia hominū innotescit et p fidei
 credentibus predicat ptem quod dicit Ergo
 te clarificauit sup trid **Hylar** *in de trinitate*
 hē em clarificatiois clarificatio. nō ptem
 ad diuinitate ptem sed ad honorem qui

etiam omnibus gentibus antequam in christum
 crederent non omnimode esse potuit habere nomen
 incognitum. In hoc ergo quod fecit hunc mundum
 et iniqua inveniunt in fide christi nota
 in omnibus gentibus deus. In hoc autem quod non
 est cum deus falsus colendus notus in iudea
 deus. In hoc uero quod per hunc christum per quod
 tollit peccata mundi habet nomen eius per hoc
 cultum manifestavit eis per ipse de mundo
 sed quomodo manifestavit sed non dum uel
 hora de qua superius dixerat quod uenisset hunc
 tu iam non in publicis loquar uobis unde
 intelligendum pretempore futuro per hoc per hoc
 Augustinus per hoc autem quod dicit deditis michi
 de mundo dicitur de illis quod non essent
 de mundo sed hoc eis regnatio prestat non
 gratia. Quid est autem quod sequitur. Tui e
 rant et michi eos deditis an aliqui hunc
 per aliquid sine filio absit. Imprimis hunc
 aliquid aliqui dei filius quod non dum hunc
 idem ipse homo filius quia non dum erat
 homo factus ex uere diua per quod dicitur
 Tui erant. Non inde se separant dei filii
 sed potest ei tribuere omne quod per aquo
 est ipse qui per hoc itaque autem et michi eos
 deditis secundum hominem se accepisse hanc per
 tem ut eos hunc ostendit et etiam ipse sibi
 eos dedit hoc est autem pre deus christus. hoc
 christus quod autem pre non est hoc autem non dicit
 ut ostendat eam quod ad premissam unitate
 et quod placet pre et filio credant. Unde
 sequitur et sermone tuum seruauit. **Nota.**
 Sermone patris semper appellat. quod
 per ipsum pre omnia condidit et in se continet
 omnes sermones de se dicit me memo
 rie commendauerunt ut nunquam obliuiscantur
 Vel dicit et sermone tuum seruauit in eo
 si quod in crediderunt. Unde sequitur et nunc
 cognouit. quia amicum quod deditis michi
 absit. Quidam autem dicit hanc esse
 litem. Nunc cognouit quia omnia quod dedit
 ei michi absit hoc est. Sed hoc non habet
 Quis enim non potest ignorare filius quod
 sunt patris. Sed deditis uobis dicitur et
 didicerunt quod nichil in me est alienum ex

Cyprianus uel
 in per alit
 aut mai festinat
 et a uobis uobis

te et quod quecumque doces tua sunt Augustinus
 Simul autem per dedit omnia cum genuit
 qui habet omnia. **Cyprianus** Et unde didicerit
 hoc uerbis meis quibus doceret eos quod ante
 christum hoc est per totum saeculum ostendit eandem
 gentem unde sequitur omnia uerba quod deditis mi
 dedit eis et ipsi acceperunt. **Augustinus** et
 intellexerunt atque tenuerunt. Tunc enim uerbum
 accepit quod in mente papie. Unde sequitur
 et cognouit. uel quia ante christum et ne
 quicquam putaret istam cognitionem iam per
 spiciam factam non per fidem exponendo ad
 didit et crediderunt ut subaudiatur uel
 quia tu me misisti hunc itaque crediderunt
 uel quod cognouerunt uel. Idem enim est
 ante christum. quod est tu me misisti. **Nota** autem
 Crediderunt uere. intelligendum est non eo
 quod supra dixit modo crediderunt sed uel. i. quo
 credendum est in constanti firme stabiliter
 non iam ad ipsam rediturum et christum relictum
 Adhuc ergo discipuli non erant tales quod
 les eos dicit uobis potest esse quod iam esset
 promissionis quales futuri sunt accepto per
 sancto. Quis autem per ea uerba filio dedit
 factus. quod uidetur se secundum quod est filius
 hominis accepisse ipse credat. Et si hoc
 id quod est de pre gentibus accepisse
 ipse ista uerba cogitat. nichil ibi tempore
 cogitet quod prius fuit et ea non hunc omnem
 quod deus per de filio dedit cognoscendo dedit
Cyprianus per hoc itaque. Quia multas a
 deo discipuli audientes non dum per se
 erant de reliquo per loquitur dilectum quod ad eos
 habebat ostendens. Unde dicit. **Cyprianus** per hoc itaque
 ego quod dicit. Non solum quod ante per tribus eis
 sed et alium per hoc itaque ut ampliore ostendat
 amorem. **Augustinus**. Tu autem addit. Non
 per mundo. mundum uult intelligi eos qui in
 hunc secundum gentes mundi et non per se
 parte gratie ut ab illo eligantur ex mundo quod
 sortem signat cum subdit. Sed per hoc quod
 deditis michi. Per hoc enim quod eos illi pater
 iam dedit factum est ut non pertineant ad
 eum mundum per quod non rogat. Neque autem
 quod per eos filio dedit amittit ipse quos

pnaa confitetur sed eam pr m noie filij p
 uabat quos i noie filij petentes exaudiebat
 noq h' tam carnaliter debemus accipere ve
 lud viasim nos feruent pr et filius Smil
 em custodit nos pr et filius et spud sub
 Sed scriptura nos no leuat nisi descendat
 ad nos Intelligamus ergo cu ita deq loquit
 psonas et distingue non supare nam an
 ergo seruabat discipulos suos filius pnaa
 caru no expectabat pr ad custodiend' suc
 ced' filio distodenti Sed eos ambo ser
 uabant potetia spuali et pr ab eis abstru
 lit filius pnaa carlem tenuit cu pr'e cus
 todiam spualem quia et custodiendos qn
 filius homo accepit custodie pnae no ab
 strulit Et cu pr filio custodiendos dedit
 no dedit sine ip'o cui dedit sed dedit ho
 ni filio non sine deo eodem ip'o filio .
 Sequit em duos dedisti michi ego cus
 todium et nemo ex eis p'it nisi filius per
 ditionis .i. traditor xpi .p'dicat p'desti
 natus ut scriptura impleat q' s. de illo may
 mo in psalmo e. viij. p'phat **Crisostomus**
 Et minus plus ille tuc p'it sed multa
 postea dicit aut Nemo ex eis p'it .i. qn
 cu eo mea p'ca non p'dam q' manifestaq
 alibi dicit Non eicam foras Si uero
 p'p'os ep'ient no ex h'itate ad me
 traho Sequit Nunc aut ad te uenio .S.
 quia posset aliquis ecce . Nunc no pt
 eos saluare uocand' pt quide. sed aliq
 gra hoc dicit ondit saluand' Et h' laji
 i mudo ut h'ant gaudiu ma' impleat
 in p'mocipio .i. ut no tumultuon' imp'f'as
 res q'ntes perquad' indicant q'p' corp
 gaudiu et equiem amia h' in p'ima loque
 batur. **Augustinus** Vel aliter q' sit h'
 gaudiu iam supius expressim q' ubi
 ait ut sint vnu sicut et nos vnu sumus
 h' gaudiu suu .i. a se in eos collat' i eis
 dicit implend' p'pter quod se locut' dixit
 i mudo her' e' pax et beatitudo futi p'ati
 In mudo aut loqui se dicit qui paulo an
 dixerat Iam no sum i mudo Quia em
 no du abierat h' ad huc erat et q' moy

fuerat abierat h' q' amo iam no erat **Lu**
199 Rursus dno assignat tam p'pter q'
 digni sunt discipuli multa diligencia pati
 ri apte dice no Ego dedi eis p'mone tui
 et mudo eos odio h'nt q' d. p'pter te odio
 h'nt sunt et p'pter sermone tui **Augustinus**
 Non du aut id coepi fuerant passionib' suis
 q' illas postea sunt p'cite Sed more suo d'
 ista vbi p'ca temp'is futuru p'mittans de
 inde causam subiat tui eos oderit mudo
 dicens Quia non st' de mudo .h' e' regnaco
 collat' e' Nam gnaco de mudo exant do
 natu e' ergo eis ut sciat nec ip'e ita n' ip'e
 demudo sent' Vnde sequit' Sicut et ego
 non sum de mudo .q' de mudo m'q' fuit
 quia cetera p'ca p'ca seru de p'ca p'ca
 natus e' de quo illi venata Quia aut ia
 non sent' demudo . ad h' cu n'cu erat eos
 esse i mudo Vnde subdit Non uogo ut tol
 las eos de mudo. **Augustinus** . q' d. Jam in
 mmet t'p'is ut tollat' ego de mudo id q'
 n'ce e' ut ista m' no tollant' de mudo ut
 te et me p'mu amittat' mudo Quod id
 subdit Sed ut fues eos a malo licet om'e
 malu intelligi possit maxime uult' m'cellu
 gi malu p'ca p'ca **Augustinus** Repetit
 aut eand' p'ca dicit' demudo no sunt
 sicut et ego no sum de mudo **Crisostomus** Su
 p'ia aut dixit Quos dedisti michi demudo
 illic nam dicens Sic aut de uetib' malis
 dicit Non sum de mudo q' nichil que cu
 ter e' eis p'ca celestiu facti sumus aues Inq'
 amorem suu eis ondit du p'ri eos laudat
 h' e' q' dicit Sicut cu i ip'o et p'ri p'ca
 p'ca ondit p'pter no vmtatem Sed cu
 se nobis et ip'o dicit multa distancia int'
 mudi m'cor n'cuq' existit Cum aut p'ca
 dixit p'ca eos a malo no de p'ca p'ca e'
 reparatione ait p'ca sed de p'manencia i fide
 Vnde subdit Sicut eos m'itate **Augu**
 Sicut an fiant' ex malo q' supius orauit
 ut fieret Queri aut pt' q' homo demudo
 iam no erant si p'ca m'itate no du
 erant an quid et p'ca m'cad' p'ca
 p'ca N'q' h' sine adiutorio g'co dei

Sanctificantur aut in vitate heredes testamenti
non cuius vitas umbra fuerunt satisfactiones
votis testamenti et tunc sanctificantur in vitate sanctificantur
in christo qui dixit Ego sum via vitas et vita
Vnde sequitur Sermo tunc vitas est. **Grego**
cum legas h. i. uerbu sanctificat ego pro vi-
tate. i. mulo suo vngento suo heredes
eius coheredes **Crisp** Vel aliter Sanctifica-
cos in vitate. i. factis fac per spiritus dacione
et vota dogmata. **Pecca** em dogmata de
deo darent et sanctificantur animam. Et quia h. de
dogmatibus aut sermo tunc vitas est h. est
milla mendacium et in eo et nihil topi tu an-
dit neq. corpe. Videatur aut meq. et aliud
unde hoc q. dicit Sanctifica cos in vitate. i. se-
grega cos sermone et predicacione. Vnde sub-
dit Sicut tu me misisti in mundu ita et
ego eos misisti in mundu. Pro quo em ipse
missus est per h. et h. Vnde paulus deus erat
in christo mundu reconcilians sibi et posuit
T nobis verbum reconciliacionis h. aut q. dicit
Sicut non similitudo de eo et de apostolis pariter
sed ut erat possibile hominibus dicit aut eos se
missi in mundu secundum q. consuetudo erat et
futura ut fuerat dicit **Augustinus** manifestat
tunc per hoc q. me ad huc de apostolis loq.
Nam ipse nomen apostolorum qm. grecu est missus
signat in latino. Sed qm. per h. q. christus fac-
tus est caput ecclesie illi membra sunt eius id est
Et per eos ego sanctifico me ipsum. i. eos in me san-
ctifico ipse. tu et ipse sunt ego. Et ut intelli-
geremus cu dixit per eos sanctifico me ipsum h.
cu dixisset q. eos ipse sanctificaret mox addidit
ut sint et ipse sanctificati in vitate. i. in me
secundum quod vbi vitas est. In quo et ipse filius
hominis sanctificatus est ab matre qm. dicitur caro fac-
tum est. Tunc em sanctificatus se in se. i. homines
se in vobis se quia vnus christus solus et ho-
m. per sua vera membra dicit Et per eos ego
sanctifico me ipsum. h. est ipse in me. qm. in
me ecclesie ipse sunt et ego. Ut sint et ipse
sanctificati in vitate. Quid est et ipse. misit q.
admodum ego multate. q. sum ego. **Crisp**.
Vel aliter pro eis sanctifico me ipsum. i. me

ipsum offero tibi hostiam hostie enim sunt se
dicuntur et quocumq. deo dicantur. Quia vero
antiquitatem signum satisfactionis erat ut puta
in aue me aut est in ipsa vitate. Ideo subdit
ut sint et ipse sanctificati in vitate. quia et ego
eos tibi facio oblatione q. ipse dicit q. ipse
qui offerat est caput corporis aut quia et ipse
vinctur. Exhibet em ait. **Aptus** membra
vra hostiam viuentem. Non peris rogo ut
Augustinus Cum orasset dominus per discipulis
suis quos et apostolos nominauit ad mox
et ceteros qui in eis fuerant credituri dices
Non pro eis aut rogo tamen sed pro eis qui cre-
dituri sunt per verbum corporis in me. **Crisp** hinc
Vnus complatur eos ostendens alio salu-
tis causam futuram cu dicit Qui credituri
sunt per verbum corporis in me. **Augustinus** Vbi
sunt suos intelligi voluit non sicut q. tunc
erant in carne. sed etiam qui fuerant nec
h. tamen qui ipse cu carne viuunt apostolos
audierunt. sed et post obitu corporis et nos
longe post natiuitate per verbum corporis credituri
in christo qm. ipse qui cu illo tunc fuit qd. ab ipse
audierunt et ceteris predicauerunt. atq. ita vbi
ad nos usq. puenit et puenit et ad postea
quales credituri sunt qd. aut uideri in hac
otio non orassa per quibusd. suis p. illis p. h.
qui nec tunc erant cu illo nec per verbum corporis
postea. sed in eis ante credituri. Nam q.
em cu illo tunc erat nathanael ioseph ab
arymathea et multi alij de quibus iohannes d.
q. credituri me. Admittit dicit de sy-
mone sene p. h. et zaccaria elizabeth
ioste p. h. qm. respondit per orand. ut
p. talibus mortuus non fuisse qui cu magnis
suis meritis hinc abierant. h. et de can-
tibus uisus similis respondet. Intelligend.
Tigit q. non du. et sic credituri quod
in se ipse credi uolebat. Sed per eius re-
surreccio. spu. s. m. p. t. doctis et q. sic
matis aptus sic alios credituri q. admod.
in christo credi optebat. Sed restat ad qd. ne
paulus aptus non ab hominibus nec per homines
et latro qui tunc credituri. qm. in ipse dac-
toribus fides que fuerat qualiter q. defecte
p. inde relinquit ut sic intelligamus qd.

dictum est p̄ illud corp̄ ut ip̄m ubi p̄di
quod p̄dicauerit in mudo. hic signat̄
et credam̄. dictū aut̄ et ubi corp̄ qm̄ ab ip̄is
et p̄mitus ac p̄cipue p̄dicatū. Ita quidē
ab ip̄is p̄dicat̄ intra qm̄ p̄ reuelatōm̄ ih̄u
p̄p̄t ip̄m ubi corp̄ paulus accepit de p̄ hoc
eccl̄ illa latro in fide sua ubi corp̄ hebat
Ergo illa oīe q̄ omnibus quos redemit sue
tū carne uiuentis. sicut postea futurus
redemptor n̄ orauit. Quid aut̄ uel quare
p̄ illis rogaret q̄muis submilit̄ dicens ut
om̄s unū sint. h̄c p̄ nobis rogauit quod et
sup̄ra p̄ illis ut om̄s h̄c et ut nos et illi
unū sim̄s. **Crisp̄** Et sic in unanimitate p̄
monem̄ q̄cludit. Unde incipit ubi sm̄ens
Nam magis dixit mandatu nōm̄ do uo
bis ut diligatis inuicem. **Hylar̄ viij de tri**
Tūm de inde unitatis p̄fectus exemplo
unitatis ostendit eū subdit̄. Sicut tu
pater in me et ego in te ut et ip̄i in nobis
unū sint. ut scilicet. sicut p̄ in filio
et filius in p̄re et. Ita p̄ huius unitatis for
mam in p̄re et filio unū om̄s cent. **Crisp̄**
Rursus aut̄ et h̄c q̄ dicit. Sicut non certis
sime p̄dicat̄ t̄e. sed ut om̄ib; possibile ē
Sicut et cū dicit estote in cordes sicut
et p̄ ut in corde est. **Augustin̄** Est aut̄
hic diligend̄ aduicem non dixisse d̄m̄
ut om̄s unū sim̄s. sed ut om̄s unū sint
Sicut tu p̄ in me et ego in te. Sub in
telligit̄ unū sim̄s. Ita ē om̄ p̄ in filio
ut unū sint quia om̄s sibi sint. Nos uō
et quidem possim̄ in eis unū. Unū tamē
cū eis esse non possim̄ quia om̄s sibi nos
et ip̄i non sim̄s. Sic aut̄ p̄ in nobis uel nos
in illis. ut illi unū sint in n̄a sua nos om̄i
in n̄a. Sicut quippe et ip̄i in nobis sicut
deq̄ in templo. Sicut aut̄ nos in illis sicut
coram̄ inuicem suo. Ideo ergo addit̄
nobis ut q̄ unū efficiam̄ fidelissima caritate
gr̄e dei tribuendū est non nobis. **Augu**
uy de tri. Vel quia in se ip̄is unū et
non p̄nt differre ab inuicem p̄ diuisas vo
luptates et cupiditates et in mundicia pec
cator̄. Unde m̄det̄ p̄ mediatorem ut
sint nullo unū. **Hylar̄ viij de trinitate**
laboantes aut̄ heretici fallere ne p̄ id q̄

dictum ē ego et p̄r unū sim̄s n̄c in hys
unitas et indifferens diuinitatis sub̄ eode
tur. sed ex dilectōe mutua et uoluntati q̄ cordia
unū essent. exemplū unitatis istius ex hys dicit̄
d̄m̄s p̄tulit̄. Ut om̄s unū sint. et. Et
licet ip̄m̄ intelligenc̄e sue sensim̄ imp̄ctas
dem̄t̄ non tamē p̄ intelligenc̄a nō ex
tate dicit̄. Si om̄ ugnati in uina uita atq̄
eternitatis nā sint cessat in hys solus u
nitatis assensio qui unū sint in auid̄ re
gnat̄ nō. Solum aut̄ p̄r et filio ex nat̄
p̄p̄tū ē ut unū sint. q̄ deus ex deo un
genitus non p̄ in origines sue et nā
Augustin̄ Quid ē hoc q̄ subdit̄. Ut
m̄dus credat. quia tu me in p̄re. Nūq̄
tū credam̄ ē m̄dus qm̄ in p̄re et filio d̄
unū erim̄. Nōm̄e ista ē pax illa p̄petua po
aus fidei in eis q̄ fides. Sed et si in hac
uita p̄pter ip̄am̄ quies p̄don om̄s qui unū
credam̄ unū sim̄s et sic non ut credam̄
sed quia credam̄ unū sim̄s. Quid est ergo
om̄s unū sint ut m̄dus credat. **Augu**
p̄ om̄s m̄dus ē credens at̄ de hys dicit̄
de quibus dixit. Non p̄ hys rogo t̄m̄
sed q̄ hys qui credam̄ p̄ p̄ illud corp̄ in
me. Quis ergo intelligit̄ sim̄s nisi quia nō
in eo tam̄ possit ut credat m̄dus. quia
illi unū sint. sed orando dixit. Ut m̄dus
credat. sicut orando dixit. Ut unū
sint. et em̄ p̄ illud q̄ ait. Rogo ubi
ponam̄ erit. huius expositio sicut mani
festat̄. Rogo ut om̄s unū sint. Rogo
ut et ip̄i in nobis unū sint. Rogo ut m̄
dus credat. quia tu me in p̄re. **Hylar̄**
uy de tri. Vel p̄ m̄dus credam̄
ē filio ap̄re missim̄. Et q̄ om̄s qui credam̄
in illū sint unū in p̄re et filio erit. **Cr**
isost̄. Nichil em̄ ita scandalizat om̄es
ut ab inuicem diuidi q̄ credentes fiant unū
h̄c edificat ad fidem et h̄c cōd̄ ap̄ncipio
dixit. In h̄ cognoscunt om̄es quia mei est
discipuli si dilectōm̄ habuer̄ ad inuicem. Si
em̄ altit̄ non dicent̄ pacifica m̄gr̄ et
discipuli. Aze uō inquit nō cōt̄e pacifico nō
ostendunt̄ at̄ missim̄. **Augustin̄** De
inde saluator n̄c qui rogando p̄rem̄ p̄
hom̄es dem̄bat̄ m̄c de m̄c̄ sc̄ipm̄

qm̄ tū p̄re deus ē facere quod rogat
Vnde subdit Grego claritatem quā dedit
michi dedi illis. Quā claritatem nisi in mor-
tali quā nā hūmā in illo fuit acceptura
p̄pter inmutabilitatem em̄ p̄destinacōis p̄-
tū temp̄is v̄bis futura signat. Inmortalitatem
autem claritatem quā sibi ap̄re data dicit
etā p̄ sibi dedit intelligendū ē. Cum a-
tacet filius in opere patris opacōm suā hū-
litate commendat. Cum vero in op̄e suo
tacet opacōm patris p̄litate commendat.
Isto igitur mō et h̄ loco nec se fecit ali-
renū ap̄re spe q̄uis dicit Claritate q̄
dedita m̄. nec patrem fecit alienū ab
opere suo quāuis dicit. Dedit eis. Sic
autē dicit q̄ p̄rem p̄ suos om̄ibz rogavit
h̄c si voluit ut om̄e v̄m̄ sint ita etā
suo b̄nficio id si voluit. Vnde adiungit
ut v̄m̄ sint in nob̄ sicut et nos v̄m̄
simo **Criso** vel claritatem dicit gloriā
que ē p̄ signa et dogmata et ut v̄na
m̄nes sint. Vnde subdit ut v̄m̄ sint
in nob̄ sicut et nos v̄m̄ simo h̄c em̄ gl̄a
ut sint v̄m̄ etā signis maior ē v̄m̄
em̄ qui p̄ aptos crediderunt v̄m̄ se et se
quidam ex ip̄is dicit p̄ h̄c v̄m̄ de p̄re
desunt. q̄ tamē et non latuit **h̄ylarius**
p̄ acceptū igit et datū honorem om̄e v̄m̄
sint. sed non dū apprehendo v̄m̄ qm̄ datus
honor v̄m̄ om̄es ē p̄stat sed dō gradū
p̄dam atq̄ ordmem cōfirmāde v̄m̄tatis
exposuit tū subdit. ut v̄m̄ sint in nob̄
sint. Et tū ille m̄p̄e p̄ natam dūm̄tāt
et nos contra meo p̄ cor̄lam eius natiuitate
et ille tū in nob̄ p̄ sacram̄ta ēē mysteriū ex-
ditur p̄fita p̄ mediatorem v̄m̄tas daretur
Criso Alibi vero ait de p̄re et p̄re v̄m̄
em̄ et mansione ap̄re et faciemq̄ illiq̄ q̄
dem p̄bellantē obstruens orā dū p̄lucet
p̄m̄t dūas p̄p̄as h̄c vero acc̄p̄ sup̄p̄os
destruit dū patrem p̄ se dicit d̄p̄p̄ulis
aduenire **Augustinus** Neq̄ tamē h̄c ita dicit
et tamē pater non in nob̄ aut nos i p̄re
non simo. sed p̄ h̄ mediatore m̄e d̄u et
h̄m̄ne se h̄m̄ne m̄m̄m̄t. Q̄ ubi addidit
ut sint cōfirmata m̄m̄m̄t. d̄m̄t co p̄re
d̄m̄t reconciliacōm que fit p̄ mediatorem

ut p̄fita b̄titudine p̄stam̄. Vnde id q̄ seq̄
ut cognoscit m̄m̄m̄t quia tu me m̄p̄t. nō
sic accipendū puto tamē v̄m̄ dicit. ut
cedat m̄m̄m̄t Quam dū em̄ cedam̄ qd
non videm̄ nō simo q̄m̄tati sicut et m̄q̄ tū
meruerim̄ videre quod cedam̄. V̄m̄ ergo
de cōfirmacōe loquit̄. talis ē ergo intelli-
gendā cognacō qualis est per sp̄em̄ nō q̄lis
m̄t ē p̄ fidem̄. q̄m̄ quippe cedentes s̄m̄
nō p̄m̄nē m̄m̄m̄t. sed ex m̄m̄m̄t am̄
cus effectus. p̄p̄a sequit̄. Et dilexi eos
sicut me dilexisti. In filio qui nos p̄re dili-
git. quia in eo dicit v̄m̄. Nec tō p̄re
simo v̄m̄gem̄o filio. Neq̄ em̄ s̄m̄p̄ qua-
litate signat q̄ dicit. Sicut illud ita
et illud. sed aliq̄ tū quia illud ē. et
illud. Ita in h̄c loco m̄m̄t ē aliud. dilexi
isti eos sicut me dilexisti. q̄m̄ dilexisti
eos q̄m̄ et me dilexisti. Non em̄ alia
tā est diligendi m̄m̄m̄t. cuius m̄p̄ quia
diliget eū. Cum igitur corp̄ q̄ fecit m̄m̄t
odit. quis digne possit loqui q̄m̄ d̄
ligat m̄m̄m̄t v̄m̄gem̄tati s̄m̄ cōfirmāde
ip̄m̄ v̄m̄gem̄tati. p̄re quos dedit michi
et **Criso** postquā dixerat quia multa
cedent p̄ eos et multa gl̄a p̄m̄t
loquit̄ de reliquo de cor̄o meo eis v̄m̄tatis
dicens p̄re quos dedit michi. Volo ut ubi
ego sim et illi sint m̄m̄t. **Augustinus** q̄m̄
sint quos ap̄re accepit. quos et ip̄e de
m̄m̄t dicit. Sicut em̄ ait. In h̄m̄
or̄is v̄m̄tatis dedit ei p̄tate om̄e carnis
i om̄e hom̄is. ut det eis v̄m̄tati etā v̄m̄
andit p̄tate se om̄e h̄m̄is accepisse ut
liberaret quos voluit et dampnet quos
voluit. Quia q̄m̄ om̄ibus m̄m̄m̄t suis p̄
m̄t h̄c p̄m̄t. ut ubi ē ip̄e et hos et
illo simo. n̄ potat non si. sed s̄m̄p̄tati
p̄re se velle dicit. v̄m̄gem̄tati filius v̄m̄
vero ēē p̄re et filij voluntate et si
intelligere nō dū p̄m̄tati in firm̄tas. et
dat p̄tate. V̄m̄tati ergo acc̄p̄t ad v̄m̄tati
tūm̄ in qua factus ē ex s̄re dauid p̄m̄t
carnem eo m̄o dicit potat. v̄m̄ ego s̄m̄
ut iam ē et se dicit v̄m̄tati fuit m̄o
futura. In celo ergo nos futura ē p̄m̄tati
h̄m̄o em̄ s̄m̄tati s̄m̄tati et quod s̄m̄p̄tati

ego unquam et ad patris deprecia collocata
Gregorius **propheta** **moyses** **ubi** est ego p rursus
 vitas dicit. Nemo ascendit caelum nisi q
 descendit de celo q sibi miles suos no dicit
 pater sua em matorum suorum caput dos fcs
 est. repulsa reprobaris multitudine plus
 etia nobis sum. et sic dicit nos cu illo vni
 ta facti sumus. Unde plus venit in se illuc
 etia plus vidit in nobis **Augustinus** **Q**
 uoq attemet ad formam dei in qua equalis e
 pater si pater cum volumus intelligere q dicit
 e ubi ego sum et illi sunt meum. abstrahat
 ab eis omnes ymagines corporaliu cogitacio
 et non inquit equalis pater filius ubi sit
 qm nemo invenit ubi non sit pater no er
 satis fuit dicit. Volo ut ubi ego sum et ipse
 sunt. sed addidit meum. **Gregorius** em cu illo
 magis bonu e Nam et miser pater ee
 ubi e ille. sed bti soli sunt cu illo. et ut
 de visibili quavis longe distanti qleatq
 simiamus exemplum. Sicut reus etia p
 ubi sit ubi lux e. no e in ipse cu luce s
 absens e a parte. Ita non solum infidelis sed
 etia fidelis et si esse magis possit ubi no
 sit pater. non est e ipse cu pater p spem
 nam fidelem no e dubitand ee cu pater
 per fidem. sed hic de specie illa dicitur
 in qua videmus cu sciat e unde sequit
 ut videant claritatem mea quia dedit
 magis. ut videant dicit michi no ut
 credant fidei meae e ista no fides **Crispianus**
 Nam aut dicit ut percipent gloriam
 meam. sed ut videant. hie acule in
 stnuans. qm omnes requiescunt ubi e videre si
 lunt. dedit aut ei p claritatem qm cu
 genuit **Augustinus** **C**um ergo vidimus
 claritatem quam dedit pater filio. etia si
 eam dicit hie loco intelligamus non q pater
 equali filio gignes cu dedit. sed qm fcs
 homi filio dedit p mortem tuam. Tunc
 fiet iudiciu tuu tollet impius ne videat
 claritatem dmi. **U**m nisi ille deus est. Si
 ergo pater id q filius deus est. accipiamus
 hoc dicit volo ut ubi ego sum ipse sint
 meum in pater cu pater ex magis. **Q**ui tu dicit
 ipse. Et videant claritatem mea q dedit

michi q timis subivit. Quia dilexisti me
 an consuetudinem mundi. In illo em dilexit
 et nos an consuetudinem mundi et tunc predestina
 vit q in fine factura e mundi. **Beata** **Clara**
 igitur vocat dilectionem qua ipse dilectus e apere
 an mundi consuetudinem nulla claritate et nos di
 lexit an consuetudinem mundi **Crispianus**. postquam
 ergo pater dicitur oravit et tunc illud pperat
 qm sit pater qdam pater et pater mansuetu
 digni. pater noster mundi te non cognovit. q
 d ego timetas homines cupem qsequi dicit
 bona qui quidem pater dicitur imploravi sed
 qua ignorant te id non contingit gloria
 et coronas **Crispianus** **V**idetur aut in et h
 amonias dicit qm cu qui ita bona et iustus
 e cognoscere nolunt. Non igitur hie e quod in
 dei dicit qm ipse quidem te agnoscit ego no
 ignovi sed coheret e unde subdit. **E**go
 aut cognovi te et hie cognovunt quia tu me
 misisti et notu feci ab nomine tuo et notu
 faciam p spem sanctam ab perfecta cognosco
 dando. Si aut didicim quid es tu facit q
 non su ego sepatus ate sed valde amatus
 et pater filius et quidem hie vero suat ab
 ut ego maneam in eis et sic fidem q e m
 me et amore suabunt certissime. **E**t hie
 e quod subdit. **U**t dilectus me qui dilexisti me
 in ipse sit et ego in ipse. **Q**uia me amabat
 ego manebis in eis **Augustinus** **V**el aliter
 dicitur est cu cognoscit nisi vita eterna
 qua mundi dampnato non dedit regali
 ato dedit pperat itaq mundi no cognovit
 q iustus es. hie meos eius ut no cognos
 ceret retribuisti et pperat mundi regalato
 agnovit quia iustus es et ut agnosceret no
 ei merito sed gra subvenisti. **D**emq sequit
Ego aut cognovi te. **I**pse fons gr e
 deus nat. homo aut de spu sco et un
 gine ineffabili. **D**emq gra dei p hie
 pperat est dicit. **E**t hie cognovim. **I**pse
 e mundi regalato. sed id quia tu me mi
 sisti. **E**rgo gra cognovim. et notu feci
 ab nomine tuo p fidem. et notu faciam
 p spem. **U**t dicit. quia dilectus me in ipse
 sit. **Q**ualis e ista locutio tali et apte
 usus est. **B**onum certamine certavi no
 aut bono certamine quod videris dicit

Alio aut dilato qua pater diligit filium
est in nobis nisi quia inebria eius sumus et
in illo diligimus et tu et ipse diligit totus
caput et corpus et id subiecit et ego in
ipso est enim in nobis. camus in templo suo
nos aut in illo sed in capite in me est
Sequitur Capitulum xviii

Et cum dixisset ihesus
ad Augustinus Termini
nato sermone et post
cenam dicit ad discipulos
hinc ad iudam dicit et
dixerat ad patrem eius
passionem istam circa
se et oculus est. hoc
cum dixisset ihesus egressus est ad discipulos
suis transiit in bethaniam ubi erat ortus
in quo intravit ipse et discipuli eius. Non
autem ostendit hoc factum est cum eius illa fini-
ta est oratio. sed alia quidam interpretata
que ab isto premissa apud alios civitas
leguntur. **Augustinus de concordia civitatis** facta
est autem quatenus inter eos quibus visum
est maior sicut lucas commemorat dixit etiam
ipse petrus sicut lucas ipse subiungit. Et
satanas expetuit vos ut ardeat se
trinitatem et totam que ibi sunt. Et in pro-
pheta sicut matheus matheus et commemorat
exierunt in monte oliueti. Contempsit ergo
narrationem matheus et dixit. Tunc venit
ihesus cum aliis in villam que dicitur gethsemani
in isto locus que commemorat hic iohannes
ubi erat ortus in quo intravit ipse et di-
scipuli eius. **Augustinus super iohannes** Adhuc ergo
valeat quod dicitur est. hoc ad dixisset. ut non
cum ante operam ingressum qua ista verba
fuerunt. **Crisostomus** Sed quod quid non dixit
cessans ab oratione venit illuc cum oratio
illa fuit laqueus propter discipulos facta. De
nocte autem vadit et flumen pertransit et
pergit ad locum predictum cognovit. auferens
hinc que miserrabant laborem et ardorem di-
scipulis qui volens ad mortem venit.
Michielius dicit autem transiit in bethaniam
dicitur in bethaniam gemitus gemitus Transiit
torrente quia decurrente passione bibit
ubi erat ortus. ut peccatum quod merito
omissum fuerat deleverit paradisus enim ortus

delicias interpretat **Crisostomus** Ne autem
audiens ortum cum occiderit et fames sub-
iungit. Sciebat autem et iudas qui tradebat
eum locum. quia sciebat quod querebat illuc
cum discipulis suis. **Augustinus** Ibi ergo
lupus ovina pelle et ceteris et inter oves
alio perissimilias ovibus toleratis didicit ubi
ad tempus congerit dispergit gregem in
suis appetendo pastorem. **Crisostomus** Iudas
autem ubi cum discipulis istis singulis
quererat. de nocte loquens et quod non erat
falsus alios audire facit autem hoc in montibus
et in ortis maxime prope a turribus in
quibus semper locum. ne mens impediatur
ab audiendo. Sed autem quidam illuc venit quoniam
multos ovibus ovibus contra pernoctabat
Iussit autem ad domum si putasset cum ibi
invenire dormit. **Theophylactus** Novit
autem iudas diem festo tempore quod
se semper docet discipulos alii sublimis. Quia
autem solitus docere hinc in ista in calibus
locis de quibus tunc dicitur erat solemnitas ar-
bitratus est illud de illic et discessit discipulis
ad celebratam spectabant. **Crisostomus** Iudas
ergo **Glossa** considerat evanescere quomodo
iudas ad locum ubi ovibus erat pro venie
ponit tunc audit. Iudas ergo cum acci-
peret cohortem et apocryphas et phylas
missos venit illuc cum lacibus et faci-
bus et armis. **Augustinus** Cohors non
iudeorum sed milium fuit appide itaque in
colligat decepta tamen ad tenendum rem. per
nato ordine legitime placis ut nulla co-
horts auderet obistere quod et manus
tamta fuerat congregata et sic armata ve-
niebat ut ut tunc vel cum repungeret
si quisquam ovibus defendere audeat. **Crisostomus**
Sed quare cohorti sua servit quia milites
erant pecuniarum quia omnia facere medicatos
Theophylactus facies autem affert et lateribus
latens in tenebris fugeret. **Crisostomus** Iudas
tamen autem alias miserunt apprehendit cum
sed non valuerunt eum. Unde manum fecit
et quod et tunc volens seipsum dedit propter
quod subdit. Ihesus autem sciens omnia
que venientia erant super eum processit et